Развитие на туристическия бизнес в България

Уводна част

Туризмът е най-проспериращият отрасъл на българската икономика, който се характеризира с динамично и устойчиво развитие, с високи темпове на растеж, най-ясно изразени през последните десет години. Неговият принос в растежа на БВП на страната е безспорен. Днешното състояние на отрасъла се дължи до голяма степен на усилията на частните предприемачи. Почти всички туристически обекти са частна собственост. Привлечени са и значителни чуждестранни инвестиции. Навлизат големи хотелиерски, ресторантьорски и туроператорски вериги и компании, с което страната се включва активно в процеса на световната глобализация на туристическата индустрия. Налице са и значителни български частни инвестиции, в т.ч. и инвестиции на "зелено". Приета беше законовата и подзаконовата нормативна база за дейността и развитието на туризма у нас. Потенциалът на страната ни като туристическа дестинация е неоспоримо - сечетание между море,планина,лековити минерални извори,красиви гори,чист въздух и вода,са само част от ресурсната база на България.Седем цивилизации,богата гама от материални доказателства за тях,13- вековно минало,изпълнено с уникални събития,неповторим бит и фолклор,изкусно занаятчийство,розово масло и кисело мляко-всичко това може да се превърне в трайно предизвикателство за посещение на страната.Допълнително предимство е географското положение на страната ни - на кръстопът между Европа и Азия . Богатството на минерални извори и лековита почва съдействат за развитие на балнеологията и морелечението в съответствие с тенденцията за нарастване средната възраст на туристите по цял свят . Богатото културно - историческо наследство спомага за развитието на културно – познавателен туризъм . Интересната и неповторима флора и фауна са предпоставка за развитието на ловен и риболовен туризъм , но такъв , който да не унищожава природата и да вреди на местното население , а същевременно да е икономически оправдан .

Основни актуални проблеми в отрасъл туризъм:

Въпреки нарастващите резултати и приносът на туризма в развитието на българската икономика обаче са налице и редица проблеми, възпрепятстващи привеждането на отрасъла в съответствие с европейските и световните стандарти за качество и гостоприемство.Така също и голяма част от потенциала за развитието на туризма в страната все още не се използва.

1.Прекалено дълго се забавят действията на държавата относно диверсификацията на туристическия продукт. За сега се разчита главно на морския туризъм, който формира около 70 – 75 на сто от приходите и в значително по-малка степен на зимния планински туризъм. В начален етап на развитие са другите видове туризъм като културно-историческия, религиозния, екологичния, селския, приключенския, балнеоложкия и конгресния туризъм, за които страната разполага с огромен потенциал.

2.Все още ключов проблем за отръсъла е качеството и разнообразието на туристическите услуги, което е следствие на редица неблагоприятно действащи фактори – качеството на човешкия ресурс, инфраструктурните проблеми, комуникациите, качеството и обработката на хранителните продукти, недостатъчна хигиена и високи равнища на шум от атракционните заведения.

3.Високо остава равнището на рисковете за чуждестранните и българските граждани, свързани с тяхната безопасност и сигурност по нашите туристически дестинации и комплекси.

4.Проблем с обучението и квалификацията на кадрите, ангажирани в туризма, които не могат да посрещнат непрекъснатото изменение на съществуващите и появата на нови потребности и изисквания в резултат на динамичните промени в европейски и световен мащаб. Все по-голяма е пропастта в придобитите в образователната система умения на работната сила и нуждите на икономиката, особено в областта на високите и информационните технологии в туризма.
5.Съветът счита, че решаващи за туризма са проблемите, свързани с изключително ниското качество или дори пълната липса на инфраструктурата в цялата страна. Това е една от основните причини за спъване развитието не само на морския и на зимния, но и на другите видове туризъм. Националната, регионалната и местната инфраструктура, и по–конкретно,пътищата за развитието на селищата и регионите на културно-историческия, селския и екологичния туризъм, не отговаря на съвременните изисквания на туристите. При налична добра материална база, високо качество на туристическия продукт и съвременна инфраструктура, България ще привлече и сегмента на по-високоплатежни туристи.
6.Липсата на целенасочена държавна политика за привличане на български и чуждестранни инвестиции създаде хаос в концесионирането и застрояването на туристическите зони. Незаконното и незавършеното в срок строителство са допълнителна пречка за развитието на отрасъла. Държавата няма политика за ориентиране и насочване на инвестициите към важните за страната региони, селища и курорти.
7.Качеството и разнообразието на предлаганите услуги и стоки в повечето случаи са под нивото на изискванията и стандартите на европейските страни. Занижен е контролът в системата, което затруднява каквито и да са системни грижи на държавата и бизнеса върху поведението на икономическите субекти
8.Независимо,че със Закона за туризма,държавата определя туризма като отрасъл с приоритетно значение за икономиката на страната, Икономическият и социален съвет подчертава, че няма ясно определени приоритети в туризма. Нещо повече, липсва комплексна и взаимообвързана нормативна база относно държавните икономически стимули в областта на туристическите услуги–ясна и дългосрочна данъчна политика, лицензионна политика, политика в областта на таксите, застрахованото и т.н.
9.Необходимо е да се сведе до миниум делът на сивата икономика. По неофициални данни на експерти в туризма, броят на работещите без трудови договори в бранша далеч надхвърля 50,000 души,без тази цифра да отчита ползуването на детски труд; цифрата на вероятно укритите данъци е силно обезпокояваща.
10.Несъответствие между имидж на страната и качество на туристическия потенциал.

Всеки от посочените проблеми,самостоятелно и в комплекс,оказва сериозно задържащо влияние върху стремежа за по-бързо развитие и разширяване на туристическия отрасъл в България.Тяхното негативно въздействие е непреодолимо само с усилията на туристическите компании, дружествата и браншовите организации,без участието на държавните институции,които следва да бъдат пряко заинтересовани от резултатите от тяхната дейност във връзка с решаването на определени икономически и социални проблеми в национален,браншови,регионален и локален мащаб.

Възможности за развирие на стабилен туризъм , съчетан с икономическа изгода е свързан с разработването на стратегия по отношение на емитивните пазари . Трябва да се “ разгадаят “ мотивите за туристическо пътуване у нас от чуждите граждани , да се стремим да ги съчетаем с услуги като фото – сафари , наблюдения на животинския свят , археологични разкопки , усвояване на местни занаяти и фолклор , пребиваване в селско стопанска ферма , изучаване на кулинарни традиции и много други .